

FAQ Let op Lood!

Hoe komt lood in de bodem van Dordrecht?

De verontreiniging met lood in de bodem is ontstaan door diverse bronnen en oorzaken (o.a. industrie, loodhoudende benzine, loodhoudende verf). Dit betekent dat de verontreiniging niet kan worden toegeschreven aan een of enkele specifieke veroorzakers. De verontreiniging zit in de bovenste grondlaag die door eeuwenlang menselijk gebruik is ontstaan. Ook andere zware metalen zoals koper, lood en zink en PAK's (teerachtige stoffen) komen veel voor. Een belangrijk kenmerk van de verontreiniging met lood is dat deze aanwezig is in een groot gebied, met daarbinnen soms relatief grote verschillen. Dus hoge gehalten op de ene plek en weer lage op een daarnaast gelegen plek. In Dordrecht komt verontreiniging met lood voor in met name de oude wijken zoals de binnenstad, de 19^e-Eeuwse schil, Krispijn, Reeland en Dubbeldam en in de oude lintbebouwingen langs de dijken. Dordrecht is hierin niet uniek: in veel oude binnensteden en oude dorpskernen komt lood vaak (sterk) verhoogd voor. In de andere wijken van Dordrecht kan ook verhoogd lood voorkomen, maar dan is het gehalte vaak maximaal licht verhoogd.

Wat is het gezondheidsrisico van lood in de bodem?

Jonge kinderen tot 6 jaar zijn het meest gevoelig voor lood. Als zij te veel lood binnenkrijgen, kan dat een nadelig effect hebben op hun leervermogen. Oudere kinderen en volwassenen zullen bij een bodemvervuiling met lood niet zo snel te veel lood binnenkrijgen. Zij lopen daarom meestal geen gezondheidsrisico. Over het algemeen geldt: hoe groter de hoeveelheid vervuiling, hoe groter het risico voor de gezondheid. Hiervoor zijn door de rijksoverheid normen vastgesteld voor lood in de bodem. De mate van risico is sterk afhankelijk van de lokale situatie (zoals de aanwezigheid van een tuin) en het specifieke gedrag van de bewoners/gebruikers. Als u niet in aanraking komt met de verontreiniging is er ook geen gezondheidsrisico.

Meer informatie over lood in de bodem vind u op de website van Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid Holland Zuid: <https://www.dienstgezondheidjeugd.nl/publiek-thema/buiten/lood-in-de-bodem>

Hoe kom ik of mijn kind in contact met lood?

Kinderen kunnen lood uit de bodem binnenkrijgen doordat zij bij het buitenspelen vieze vingers in hun mond steken. De grond die zij zo in hun mond krijgen, kunnen ze doorslikken. Lood wordt ook opgenomen door groenten die in vervuilde grond worden geteeld. Als iemand groenten uit eigen tuin eet, kan dat een bijdrage leveren aan de loodblootstelling. Ook drinkwater kan een bron zijn. In oude huizen komt lood in drinkwater terecht door de aanwezigheid van oude loden waterleidingen in de woning. In nieuwbouwwoningen (gebouwd na 1960) zijn geen loden waterleidingen aanwezig, maar lood kan in de eerste drie maanden na aanleg van een nieuwe waterleiding wel uitspoelen door watermeters of nieuwe kranen. Meer informatie over lood in drinkwater vindt u op de website van Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid Holland Zuid:

<https://www.dienstgezondheidjeugd.nl/publiek-thema/lood-in-drinkwaterleidingen>

Wat kan ik doen om zo weinig mogelijk lood uit de bodem binnen te krijgen?

Als u in de binnenstad, de 19^e-Eeuwse schil, Krispijn, Reeland en Dubbeldam woont komt lood plaatselijk (sterk) verhoogd voor. In andere wijken van Dordrecht is lood in mindere mate in de bodem aanwezig. Om contact met verontreinigde grond te beperken kunt u het volgende doen:

- Teel groente in bakken met schone grond.
- Breng een contactlaag van schone grond aan, eventueel na afgraven van de verontreinigde bovenlaag. Of breng afdek materiaal aan (bestrating of een dichte grasmat), met een schone zandlaag eronder. Doe dit vooral op plaatsen waar kinderen spelen. Let op: aan het afgraven en afvoeren van verontreinigde grond zijn regels verbonden, meer informatie hierover kunt u krijgen via de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

- Let goed op de hygiëne: Laat kinderen hun handen wassen na het buitenspelen. Was ook zelf uw handen na het tuinieren en voor het eten.

Wanneer loop ik of mijn kind risico?

Kortdurend contact (minder dan een paar weken) van een jong kind met bodemvervuiling met lood heeft nauwelijks of geen nadelig gezondheidseffect. Een langer durend contact (meer dan een paar weken) kan mogelijk wel leiden tot een nadelig effect op het leervermogen. Wetenschappelijke studies laten wel zien dat het effect per persoon sterk kan verschillen. Jonge kinderen tot ongeveer zes jaar lopen het meeste risico op gezondheidseffecten.

Is mijn tuin verontreinigd?

Met name in de binnenstad, de 19^e-Eeuwse schil, Krispijn, Reeland en Dubbeldam en in de oude lintbebouwingen langs de dijken komt lood geregeld sterk verhoogd voor. Er zijn binnen deze wijken echter ook veel schone of slechts licht verontreinigde plekken. In de overige woonwijken en in het buitengebied van Dordrecht komen bijna geen sterke loodverontreinigingen voor.

Mijn kinderen spelen al jaren in de tuin / wij eten al jaren uit de tuin, lopen wij nu risico?

U en uw kinderen kunnen lood binnenkrijgen door hand-mondcontact (grond komt via vieze vingers in de mond) of als u groenten eet die in verontreinigde grond geteeld zijn. Groenten kunnen via de wortels lood uit de grond opnemen of u kunt kleine deeltjes vervuilde grond binnenkrijgen via ongewassen groenten. Of dit ongezond is, hangt af van het soort vervuiling en de hoeveelheid die in het lichaam terechtkomt. Dit wordt bepaald door zaken als hoe vaak jonge kinderen op de onbedekte grond spelen, hoe vaak en hoeveel groente u en uw kinderen uit de tuin eten en het soort groente (niet alle soorten nemen evenveel lood op). In de praktijk blijkt vaak dat de risico's van het eten van gewassen geteeld op vervuilde grond beperkt zijn. Toch is het verstandig om onnodige blootstelling aan stoffen zo veel als mogelijk te voorkomen.

Waarom is er nu pas aandacht voor lood?

Door nieuwe inzichten over de effecten van lood in de bodem adviseert de GGD om aandacht te besteden aan deze stof. Nieuwe wetenschappelijke inzichten tonen aan dat bij jonge kinderen nadelige effecten op het leervermogen kunnen optreden bij veel lagere loodgehalten dan voorheen bekend was. Daarom wordt u nu geadviseerd over hoe u de blootstelling aan lood zoveel mogelijk kunt beperken

Wat gaat de gemeente Dordrecht doen aan de bodemverontreiniging?

Dordrecht heeft alle plekken met gevoelig gebruik (zoals grootschalige moestuinen en speelplekken in beheer bij de gemeente in verontreinigd gebied) op loodverontreiniging geïntventariseerd en onderzocht. Op deze plaatsen is geen sprake van risico. Omdat met het hanteren van de gebruiksaanwijzingen de risico's voor kleine kinderen tot een minimum beperkt kan worden adviseert de gemeente dan ook deze adviezen op te volgen. De gemeente Dordrecht ziet derhalve geen noodzaak aanvullend bodemonderzoek of bodemsanering uit te voeren.

Zijn de speeltuintjes verontreinigd?

Alle speeltuintjes binnen de gemeente Dordrecht zijn gescreend. Het merendeel van de speeltuintjes is verhard waardoor contact met de bodem niet mogelijk is. Daar waar dat wel kan (met name de onverharde trapveldjes) is de kwaliteit van de bodem gecontroleerd. Het loodgehalte ter plaatse van de onverharde trapveldjes is verwaarloosbaar klein. Lood kan effect hebben op met name kleine kinderen in de leeftijd van 0-6 jaar. De speeltuinen die voor deze leeftijd zijn ingericht zijn voorzien van een verharding. Hiermee is het risico op hand-mond contact weggenomen.

Hoe weet ik of ik een loden drinkwater leiding heb?

U kunt loden leidingen herkennen aan de onregelmatige vorm, de dikte en de grijze kleur. Aansluitingen bestaan niet uit koppelstukjes maar uit een verdikking van de leiding zelf. Tikken op een loden leiding geeft een doffer geluid dan op een koperen of ijzeren leiding. Dit is niet altijd eenvoudig te achterhalen omdat de meeste leidingen onder de vloer of in de muur zitten, of geveerd zijn. Dit kan eventueel worden vastgesteld met speciale apparatuur door sommige installateurs of een medewerker van een drinkwaterbedrijf. Huurders kunnen bij de verhuurder nagaan of informatie beschikbaar is over de drinkwaterleiding in de woning. Tot welk jaar precies loden drinkwaterleidingen werden aangelegd is niet bekend. In huizen met een bouwjaar voor 1945 was lood zeker gebruikelijk. In huizen gebouwd tussen 1945 en 1960 zitten mogelijk ook nog loden binnenleidingen. Huiseigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het vervangen van loden drinkwaterleidingen in de woning. Om ze te verwijderen kan het beste een erkend installateur worden ingeschakeld, bijvoorbeeld een loodgieter. Een indicatie van de kosten hiervoor kan de gemeente niet geven.

Wie kan ik bellen voor meer informatie?

Voor specifieke vragen over de gezondheidsrisico's verwijzen wij u door naar GGD Zuid-Holland Zuid, de GGD is een onderdeel van Dienst Gezondheid & Jeugd (www.dienstgezondheidjeugd.nl), tel: 078 - 770 8500.

Mocht u vragen hebben over kwaliteit van de bodem, regels omtrent het afgraven en afvoeren van grond dan kunt u contact opnemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid via mailadres algemeen@ozhz.nl of tel 078- 770 8585. Let wel: de Omgevingsdienst kan alleen algemene omgevingsinformatie geven, aangezien er over individuele tuinen of moestuinen in de regel geen informatie bekend is.